

Stadgeändring

Förslag till beslut:

Stämman beslutar att:

- ändra Sveriges Arkitekters stadgar i enlighet med styrelsens förslag
- stadgarna förändras med omedelbar verkan

Sammanfattning

Styrelsen har identifierat att det är önskvärt att treåriga verksamhetsperioder införs från 1 januari 2023.

Förslaget innebär att:

- Verksamhetsperioderna förändras till tre år
- Mandatperioderna för stämma, styrelse, nämnder, valberedning och verksamhetsrevisorer blir tre år.
- Ansvarsfördelningen mellan stämma, styrelse och kansli förändras inte.
- Verksamhetsrevisorernas ansvar förtydligas genom ny instruktion.
- Årliga möten med stämмоledamöter ska hållas för ökad transparens.

Bakgrund

Sveriges Arkitekter har sedan bildandet för 20 år sedan vuxit på alla sätt, förbundet har professionaliserats och nya verksamhetsområden har lagts till eller utvecklats på ett betydande sätt.

Förbundet har långsiktiga målsättningar och tydliga ramar för verksamheten och arbetar samtidigt både mer transparent och agilt i förhållande till omvärldens förändringar.

Förbundets agenda har blivit längre och mer komplex, till exempel när det gäller politik och påverkansarbete, beställarservice, kompetensutveckling, kommunikation och internationellt arbete. Förbundet arbetar på ett mycket mer professionellt sätt med ett kansli som är multikompetent och resursstarkt.

Styrelsen har successivt utvecklat sin roll till att arbeta mer strategisk och övergripande och styrelsens arbetsorgan och akademierna har fått mer rådgivande uppdrag. Kansliet har mandat att bedriva den dagliga verksamheten inom de ramar som styrelsen har beslutat om.

Detta är en utveckling som skett medvetet och strategiskt för att öka och effektivisera Sveriges Arkitekters påverkan och medlemservice.

Styrelsen föreslår att Sveriges Arkitekters verksamhetsperioder ska utökas från två till tre år för att kunna allokera ytterligare resurser till verksamhet och medlemservice.

Förlängda verksamhetsperioder innebär:

- ökade möjligheterna att använda förbundets resurser mer effektivt för bättre måluppfyllelse och medlemservice.
- beslutfattande och ansvar i organisationen sker där det är mest effektivt inom tydliga och transparenta ramar.

Sveriges Arkitekters arbete mot mål och vision

Sveriges Arkitekter har mycket långsiktiga mål och grundläggande principer för sitt arbete. Principprogrammet är 20 år gammalt och utifrån det formuleras det verksamhetsprogram som stämman tar beslut om. Principprogrammet utvärderas varje verksamhetsperiod men ännu har ingen anledning funnits att förändra det. (se Principprogram <https://www.arkitekt.se/om-oss/styrelse/styrdokument/principprogram/>)

Förbundet arbetar sedan några år med utgångspunkt i en förändringsteori som innebär att alla aktiviteter och all verksamhet planeras och genomförs med ett tydligt syfte och mål. Ett sådant sätt att arbeta åskådliggörs genom en logisk "karta" som beskriver vad förbundet önskar åstadkomma på lång sikt och vilka mått och steg som förbundet behöver ta för att nå de mål eller effekter som formuleras i verksamhetsprogrammet.

Detta arbetssätt ger alla som arbetar inom organisationen en tydlig överenskommen bild av vad förbundet har för målsättningar och vad som behöver göras för att nå målen. En föreslagen aktivitet kan alltid bedömas mot målkartan och på så sätt blir beslutfattande inom organisationen mer transparent och mer förutsägbart och ett effektivt stöd till resursfördelning och de prioriteringar som behöver göras. Många olika grupper och förtroendevalda kan bidra till att förbundet målet parallellt. Kontroll kan också genomföras kontinuerligt och med lättare insyn.

Metoden att arbeta med effektmål innebär också att ansvar kan fördelas ut i organisationen och inte minst får kansliet under ledning av förbundsdirektören inom dessa ramar inte bara mandat att sköta inte bara den dagliga verksamheten utan också verktyg att bedöma hur verksamheten ska utvecklas inom de givna ramarna. På så sätt kan förbundet arbeta snabbare och effektivare – inte minst göra omprioriteringar på kort och lång sikt om omvärldsförändringar eller andra omständigheter kräver det.

Detta sätt att arbeta är i princip implementerat i relationen mellan stämman, styrelse och kansli men behöver ytterligare utvecklas i arbetsorganens arbete.

Sammanfattning:

- Verksamhetsprogrammet är långsiktigt och det finns en tydlig metod för hur verksamheten ska prioriteras utefter förväntad effekt

- Det finns en överenskommen prioriteringsordning vilket innebär att stämmans beslut på övergripande nivå ger fasta ramar och styrelsens och kansliets arbete som blir mer transparent.

Organisation och ansvarsfördelning

Det är viktigt att de beslut som ska tas i förbundet görs demokratiskt och transparent samtidigt ska de tas av dem som har mest relevant kompetens och specifik kunskap och vars ansvar kan utkrävas av organisationen. När det gäller den principiella rollfördelningen görs ingen förändring. (se §9 i stadgan)

Stämman

Övergripande målsättningar, principprogram, stadgar, avgifter

Stämman är Sveriges Arkitekters högsta beslutande organ.

Stämman tar övergripande beslut om förbundets inriktning, utser styrelsen, nämnder mm och beslutar om medlemsavgifter.

Styrelsen

Strategier, prioritering och resursfördelning.

Verkställande organ som leder förbundets verksamhet, förvaltar tillgångar och ansvarar för bolagen. Utser arbetsorgan och ger instruktioner

Kansliet

Utförare tillsammans med arbetsorgan.

Kansliet arbetar under ledning av förbundsdirektören enligt de direktiv som styrelsen ger. Kansliet samordnar arbetsorganen.

Verksamhetsrevisorer

Stämmans öron och ögon

Revisorerna har i uppdrag att kontinuerligt följa styrelsens arbete i förhållande till givna ramar och målsättningar. Verksamhetsrevisorernas ansvar förändras inte i detta förslag men det tydliggörs genom en särskild instruktion.

Sammanfattning:

- Ansvarsfördelningen förändras inte.

Resurser

När man talar om resurser i en ideell organisation handlar det inte i bara om pengar. En viktig resurs är de resurser som medlemmarna bidrar med i form av arbete i olika arbetsorgan. Det är av stor betydelse att det arbete som medlemmarna för förbundet upplevs som meningsfullt och att det finns förutsättningar att göra ett bra arbete.

Styrelsen har ett särskilt ansvar för förbundets mångfacetterade och komplexa verksamhet och behöver kunna ta ett helhetsansvar. Styrelsen ska hantera strategiska frågor inom en

rad olika områden som rör allt från politik till bransch och fack. Styrelsen ansvarar också för en budget på närmare 80 miljoner, tre ekonomiska enheter, en rad åtaganden gentemot medlemmarna som inkomstförsäkringen, kapitalförvaltning, publicistisk verksamhet osv. Den komplexa verksamheten innebär att det tar tid att lära sig och förstå vilket är nödvändigt för att man som styrelsemedlem ska kunna känna sig trygg och säker på det ansvar som styrelsen förväntas ta. Det är viktigt att förbundets medlemmar ger styrelsen, och andra arbetsorgan, rimliga förutsättningar och resurser (främst i form av tid) att bedriva verksamheten för deras räkning.

Styrelsens arbetsorgan utreder frågor och bedriver verksamhet för styrelsens räkning och är ett mycket viktigt stöd i förbundets arbete med att formulera policyer, arrangera arrangemang inom ett sak- eller professionsområde och som experter. Styrelsen har möjlighet att tillsätta grupper på kort eller lång sikt med specifika eller med allmänna uppdrag. Akademierna ska enligt stadgan finnas och t ex utbildningsutskottet har alltid funnits eftersom det är en grundläggande fråga för förbundet.

Den tid som styrelsen och arbetsorgan idag har till förfogande för att utveckla och genomföra verksamhet upplevs idag som kort. Från det att styrelsen formerat sig, utsett nya personer i sina egna arbetsorgan och beslutat om instruktioner till dem har de i praktiken ett drygt år på sig innan de ska rapportera av sin verksamhet till stämman. Tvåårsperioderna innebär att styrelsen också har mindre utrymme eller tid att rikta om verksamheten om den så skulle vilja.

Av Sacos 22 medlemsorganisationer är det 5 som har beslutsmöten vart fjärde år, 10 har vart tredje år och övriga 7 har varje eller vartannat år. Mellan beslutsmöten har de olika typer av informations- eller förberedande möten.

De tvååriga verksamhetsperioderna innebär att valberedningar, lokalt, till stämman och till styrelsen, vartannat år behöver bedriva ett valberedningsarbete. Lokalföreningarna och studentavdelningen ska utse ledamöter till sina egna styrelsen men också utse ledamöter till stämman. Stämmans valberedning ska nominera 38 personer till styrelse, nämnder osv, styrelsen egen valberedning ska utse dryga 100talet ledamöter till sina egna organ. Akademierna ska dessutom utse personer till Sveriges Arkitekters juryer. Som regel tar varje valberedningsomgång ett par månader. Förbundet har dessutom ökat kraven på valberedningsarbetet och har höga krav på till exempel representativitet, möjlighet att nominera sig själva eller andra. Detta har ökat transparensen och möjligheterna för personer som inte tidigare redan är engagerade i förbundets arbete eller på annat sätt redan är kända inom en mindre krets att bli valda till olika förtroendeposter. Samtidigt har valberedningsarbetet blivit mer resurskrävande.

En förlängning av verksamhetsperioderna innebär också en förlängning av mandatperioderna för stämman, styrelse, nämnder, valberedning, revisorer och stämmans ordföranden. För lokalföreningarna föreslås att de ska hålla medlemsmöten varje år men de

kan själva besluta om praxis eller instruktioner för mandatperioder. För övriga arbetsorgan beslutar styrelsen om lämpliga mandatperioder.

Sammanfattning:

- Treåriga verksamhetsperioder ger styrelse och arbetsorgan mer resurser (tid) till att utveckla verksamheten vilket bedöms ge en större måluppfyllelse och bättre medlemservice.

Kontroll och insyn

Färre stämmomöten får dock inte påverka stämmans möjligheter till insyn, kontroll och ansvarsutkrävande. I förslaget stärks några av de mekanismer vilket syftar till att förtydliga och stärka dessa funktioner. Det handlar i första hand om verksamhetsrevisorernas roll samt kommunikationen med stämmeledamöterna.

Stämmans insyn i verksamheten och möjlighet att förstå, bidra och kommentera arbetet är viktig. Därför föreslås att styrelsen ska kalla till möten för att hålla stämmeledamöterna informerade om pågående och planerat arbete de år som ordinarie stämma inte hålls. Detta kommer att vara ett viktigt sätt för styrelse och kansli att förankra sitt arbete. (se §12.8 i förslaget)

Verksamhetsrevisorerna är stämmans och medlemmarnas "ögon och öron" in i verksamheten – det har full insyn i styrelsens arbete och kan begära att få tillgång till i princip alla dokument och delta i alla de styrelsemöten de anser behövs för att bedriva sin kontrollfunktion. Enligt stadgan har verksamhetsrevisorerna möjlighet att kalla till en extra stämma (se stadgan § 12.2). Om en tredjedel av stämmans ledamöter önskar en extra stämma ska den också genomföras. Denna möjlighet finns för att stämman ska kunna ställa styrelsen till ansvar om de av någon anledning inte agera enligt det mandat stadga och stämma gett dem. Stadgan föreslås inte att ändras i detta avseende.

Verksamhetsrevisorerna har dock inte haft någon instruktion, vilket föreslås. Instruktionen syftar till att förtydliga revisorernas roll och ansvar samt att säkerställa att de får den insyn som krävs för arbetet. (se punkt 13.15 i stadgeförslaget)

Sammanfattning:

- Stämmans ledamöter träffas två gånger mellan de ordinarie stämmomötena
- Verksamhetsrevisorernas roll förtydligas genom nya instruktioner.

Konsekvenser och risker

Mandatperioder

Mandatperioden för styrelsen och övriga arbetsorgan som stämman tillsätter blir tre år. Idag har vi en praxis som innebär att en person ofta sitter i ett organ i max 6 år, dvs tre gånger två perioder. Denna praxis är inte reglerad vare sig i stadga eller i valberedningens instruktioner, men är en princip som man endast undantagsvis avviker ifrån. (Det är endast valberedningen själv som har en reglerad maxperiod på sex år). I styrelsen sitter de flesta just i sex år om inte andra omständigheter omöjliggör detta. De senaste åren har

ordföranden byts ut oftare och inte suttit mer än en mandatperiod, dvs två år, oftast beroende på personliga omständigheter.

En förändring till treåriga mandatperioder, men fasthållande av praxis att man inte ska sitta mer än sex år, innebär att i princip hälften av styrelsens ledamöter kommer att bytas ut vid varje val. Styrelsen bedömer att önskan om kontinuitet ändå kan säkerställas i tillräckligt hög grad.

Studenternas representation i styrelsen har kommit upp som en fråga i detta sammanhang. Det finns ingen regel som säger att de måste finnas en person i styrelsen som är student men givet reglerna om representation är det rimligt att den erfarenhet finns – och det har alltid funnit en person som, åtminstone vid inträde i styrelsen, är student. Studenten i styrelsen har samma mandat och ansvar som övriga styrelsemedlemmar och är vald med sin erfarenhet som grundval. Studenten har inte i uppdrag att representera studenterna på annat sätt än genom sin erfarenhet. Valberedningens instruktion innebär att det ska finnas en bred erfarenhetsbas i styrelsen vad gäller professionstillhörighet, ålder, arbetsområde, geografi osv. Det är därför rimligt att alla i styrelsen även fortsättningsvis har samma ansvar och mandatperiod. Med en förlängd mandatperiod är det mer sannolikt att den person som är student vid tidpunkten för valet inte längre är student under hela mandatperioden. Men man kan förutse att "studenterfarenheten" och nätverken finns kvar även om personen i fråga till exempel börjar arbeta under mandatperioden. Det finns därför ingen anledning att göra någon specialmandatperiod för studenten. Tvärt om kan det vara av värde att den person som är student också får tre år på sig att lära sig rollen som styrelseledamot och därmed på samma sätt som övriga ledamöter få möjligheter att få den kunskap och erfarenhet som behövs för att fullt ut ta ansvar på samma villkor som övriga ledamöter. Mandatperioder i de arbetsorgan som styrelsen utser, t ex akademier och utskott, behandlas inte i detta förslag och det finns möjligheter att föreslå en annan ordning för dem.

Risken för att en medlem i styrelsen, eller i till exempel en nämnd, inte kan fullfölja sitt uppdrag i tre år ökar givetvis med detta förslag. Redan idag finns en rutin för fyllnadsval som innebär att valberedningen bereder ett förslag som styrelsen, som stämmans högsta beslutande organ mellan stämmorna, tar beslut om. Att styrelsen själv skulle ta beslut som medlemmar i styrelsen bedöms som olämpligt men då finns möjligheten att kalla till en extrastämma för beslut i enlighet med stadgan.

Demokratiunderskott?

Men en förlängning av mandatperioderna, dvs ett möte i stämman vart tredje istället för vartannat, kan medlemmarna uppleva att de kommer för långt ifrån de "beslutande organen" och att makten centreras i förbundet. Men stämmans mandat kommer inte att förändras på något sätt. Förbundets beslutsordning bygger även fortsättningsvis på en representativ struktur där besluten tas av dem som medlemmarna genom stämman utser.

De föreslagna informella mötena med stämman varje år bedöms öka insynen och kommunikationen om förbundets verksamhet.

Styrelsen behöver se på hur förbundet kan öppna upp organisationen ytterligare och tydligare bekräfta att man lyssnar på medlemmarna. Oavsett tvååriga eller treåriga verksamhetsperioder behöver förbundet utveckla sätt att kommunicera med och ta emot förslag från medlemmarna. Detta föreslås göras inom ramen för mål 10 i verksamhetsplanen.

Men, blir det verkligen ett demokratiunderskott i praktiken? Det finns redan idag mycket goda möjligheter att påverka förbundet; allt från en medlemstidning vars uppdrag är att granska organisationen och ger bra utrymme till den medlem som vill uttrycka en åsikt till möjligheten att engagera sig lokalt eller centralt eller att skriva en motion till stämman. Styrelsen tar emot förslag, skrivelser och kommentarer. Regelbundet genomförs också medlemsundersökningar som tar reda på hur medlemmarna uppfattar organisationen och vill att den ska utvecklas.

Med treåriga mandatperioder får de förtroendevalda större möjligheter att påverka verksamheten, det blir större kontinuitet bland de förtroendevalda. Man kan göra bedömningen att en sådan förändring snarare stärker de valdas inflytande – vilket ju är helt i sin ordning.

Resurser

Förslaget bedöms innebära att större resurser kan läggas på verksamhet och medlemsnytta.

Styrelse, arbetsorgan och kansli får ett år extra att ägna åt verksamhet och utveckling.

Tid för valberedning (centralt och lokalt), instruktionskrivning, uppstart och avslut av arbetsgrupper samt rapportskrivning minskar till gagn för verksamheten och medlemservice.

Någon större ekonomisk besparing bedöms inte bli en konsekvens men det blir mer verksamhet för pengarna..

Förslaget

- Styrelsen föreslår att stämman 2022 tar beslut om att ändra stadgan för att införa treåriga verksamhetsperioder. Detta innebär att val till styrelsen, nämnder och andra arbetsorgan görs för tre år. De treåriga verksamhetsperioderna startar januari 2023.
- Styrelsen föreslår att stämman kontinuerligt ska hållas informerade och kunna bidra till arbetet mellan de formella stämmomötena.
- Styrelsen föreslår att verksamhetsrevisorerna får en instruktion som beslutas av stämman
- Styrelsen föreslår förändrade normalförslag för lokalförening och Sveriges Arkitekter Studenterna.

Beslutsprocess – genomförande – treåriga mandatperioder

Förändring av stadgan

Stadgan kan ändras med ett beslut av stämman, se stadgan:
§ 18 Stadgeändring

18.1. Beslut om ändring av dessa stadgar fattas av ordinarie stämma. För ändring erfordras antingen att minst två tredjedelar av stämmans ledamöter är ense om beslutet eller att beslut fattas av två på varandra följande stämmomöten, av vilka det ena ska vara ordinarie.

18.2. Beslutad stadgeändring träder i kraft med omedelbar verkan, såvida inte stämman beslutar annat.

Detta innebär att när stämman tagit beslut om stadgeändring kan alla övriga beslut stämman tar avse treåriga verksamhetsperioder.

Samtliga val som stämman ska göra har beretts av valberedningen så att kandidater är informerade om och har accepterat att mandatperioden blir tre år om stämman beslutar så.

Det förslag som läggs fram gällande normalförslag till lokalföreningarnas stadga, stadgan för Sveriges Arkitekter Studenterna, instruktioner till nämnden osv har gjort neutrala i förhållande till verksamhetsperiodens längd.

Övriga stadgeändringsförslag

Utöver förslag som rör de treåriga verksamhetsperioderna föreslår styrelsen några övriga förändringar när det gäller lokalföreningarna. Dessa är gjorda efter förslag från lokalföreningar och en anpassning till hur många lokalföreningar i praktiken bedriver sin verksamhet.

11.3 – Sista datum för när lokalföreningarna ska utse sina egna valberedningar skjuts fram från april till juni. I praktiken har många lokalföreningarna svårt att hinna med att ordna medlemsmöten i tid enligt nuvarande stadga. Det bedöms vara tillräckligt med tid för lokalföreningens valberedningar att bereda val till Sveriges Arkitekters stämma som ska ske senast i december år för stämma.

11.5 Samtliga lokalföreningar ska hålla skriftliga val av stämmedlemmar, hittills har det skett endast i de tre till antalet största lokalföreningarna. Genom ett skriftligt val ha alla medlemmar möjlighet att delta i valet till stämman oavsett möjligheten att delta i ett medlemsmöte.

Bilaga:

- Förslag på ny stadga för Sveriges Arkitekter

Stadgar för Sveriges Arkitekter

Förslag förändring 2022

Antagna 2002, reviderade Sveriges Arkitekters stämma 2020.

Gäller från 19 november 2022

§ 1 Ändamål

Sveriges Arkitekter är en intresseorganisation för sina medlemmar med uppgift

1.1. att verka för bästa möjliga villkor för medlemmarnas yrkesutövning och yrkesutveckling

1.2. att hävda betydelsen av ett kvalificerat arkitektarbete genom att främja byggnads-, inrednings- och landskapsarkitekturens samt planeringens samhällsbetydelse.

§ 2 Åtagande

Medlemskap i Sveriges Arkitekter innebär ett ömsesidigt ansvarstagande:

2.1. Genom medlemskapet ger medlemmen sitt stöd till Sveriges Arkitekters ändamål enligt § 1 och förbinder sig att följa Sveriges Arkitekters yrkesetiska program och yrkesregler.

2.2. Sveriges Arkitekters åtagande innebär att tillhandahålla medlemmarna en bred intressebevakning vad avser förutsättningar och villkor för yrkesutövning och yrkesutveckling.

§ 3 Medlemskap

Medlem kan antingen vara aktiv medlem, passiv medlem, utlandsmedlem eller studentmedlem.

Medlemskap i Sveriges Arkitekter kan förvärfvas av den som är arkitekt, inredningsarkitekt, landskapsarkitekt, planeringsarkitekt eller student inom dessa utbildningar.

3.1. Aktivt, passivt och utlandsmedlemskap

För aktivt medlemskap erfordras att den sökande antingen

(I) Avlagt kandidatexamen från arkitektutbildning eller

(II) Avlagt eller i huvudsak uppfyllt utbildningskraven för yrkesexamen

(III) Har annan akademisk utbildning som tillsammans med på annat sätt förvärvad kunskap till innehåll och omfattning minst motsvarar kategori (I)

För att beviljas passivt medlemskap erfordras därutöver att medlemmen bor i Sverige och antingen

- a) är verksam inom område där Sveriges Arkitekter inte har möjlighet att företräda medlemmen eller
- b) har uppnått lagstadgad pensionsålder och inte längre är yrkesverksam eller
- c) är arbetslös utan rätt till arbetslöshetsersättning eller
- d) av annan anledning inte är yrkesverksam.

Ansökan om passivt medlemskap ska, med undantag för kategori b), göras årligen.

Medlem som bor eller arbetar utomlands och inte är anställd av svensk arbetsgivare kan beviljas utlandsmedlemskap.

Passiv medlem och utlandsmedlem har inte rätt till förhandlingshjälp, juridiskt biträde eller individuell service från Sveriges Arkitekter.

Medlem har rätt till förhandlingshjälp, juridiskt biträde och individuell service efter tre månaders medlemskap*

* Kommentar: Förbundsdirektören har rätt att bevilja undantag från denna regel.

3.2. Studentmedlemskap

Studentmedlemskap kan erhållas av den som är antagen till student vid utbildning som möjliggör examen enligt kategori (I) i avsnitt 3.1

Studentmedlem övergår till aktivt medlemskap

1. när medlemmen avlagt yrkes- eller kandidat- och masterexamen eller
2. när medlemmen avlagt kandidatexamen och övergått till yrkesverksamhet som arkitekt.

Studentmedlemskapet upphör

1. när studentmedlem i förtid avbryter studierna och lämnar utbildningen.

2. vid utgången av sjätte året efter inskrivningsåret. Fortsatt studentmedlemskap efter denna tidpunkt kan efter ansökan beviljas den som fortfarande i huvudsak är studerande. Sådant fortsatt studentmedlemskap beviljas för ett år i taget.

Studentmedlem ska på anmodan lämna uppgifter om pågående och avklarade studier.

§ 4 Medlemstitlar

Aktiv medlem, passiv medlem och utlandsmedlem har rätt att använda medlemstiteln MSA; Medlem av Sveriges Arkitekter.

Titeln MSA får, beroende av medlemmens utbildningskategori, endast användas i någon av följande kombinationer:

Arkitekt MSA
Inredningsarkitekt MSA
Landskapsarkitekt MSA
Planeringsarkitekt MSA

§ 5 Yrkestitlar

Medlem som

(I) avlagt yrkesexamen eller kandidat- och masterexamen från arkitektutbildning och som härutöver har minst två års yrkeserfarenhet inom sitt utbildningsområde, kan efter ansökan erhålla yrkestitel.

(II) på annat sätt, genom akademisk utbildning samt erfarenhet, förvärvat kompetens motsvarande kategori (I) kan efter särskild prövning erhålla yrkestitel.

Yrkeserfarenhet ska styrkas med intyg.

Följande yrkestitlar finns:

Arkitekt SAR/MSA
Arkitekt SIR/MSA
Landskapsarkitekt LAR/MSA
Planeringsarkitekt FPR/MSA

Medlem som har kandidat- och masterexamen inom samma utbildningsområde beviljas för utbildningsområdet tillämplig yrkestitel.

Medlem som har kandidat- och masterexamen inom olika utbildningsområden erhåller yrkestitel enligt kandidatexamen. Annan yrkestitel kan beviljas efter ansökan.

Yrkestitlar enligt ovan är inregistrerade varumärken ägda av Sveriges Arkitekter och får endast användas av den som enligt dessa regler är behörig.

§6 Avgifter

6.1 Medlem ska betala fastställda avgifter

§ 7 Utträde och uteslutning

7.1. Utträde ur Sveriges Arkitekter kan ske med beaktande av en månads uppsägningstid.

7.2. Medlemskapet upphör sista dagen i månaden efter den månad utträdesanmälan inkommer till Sveriges Arkitekter. Tidigare inbetald medlemsavgift återbetalas inte.

7.3. Medlem som inte betalat medlemsavgift för de senaste sex månaderna kan utslutas ur Sveriges Arkitekter med omedelbar verkan.

7.4. Medlem som aktivt motverkar Sveriges Arkitekters ändamål eller som grovt eller oefferrättligt åsidosätter de etiska reglerna kan av styrelsen utslutas med omedelbar verkan

7.5. Medlem som utträder eller blir utsluten ur Sveriges Arkitekter, är skyldig att betala avgifterna för den tid som medlemskapet varat.

§ 8 Etik

Medlem av Sveriges Arkitekter ska följa förbundets etiska regler.

Anmälan om ifrågasatt överträdelse av de etiska reglerna kan göras till den etiska nämnden såväl av medlem av Sveriges Arkitekter som av tredje man. Härutöver kan den etiska nämnden genom eget initiativ utreda ifrågasatt överträdelse av de etiska reglerna.

Den etiska nämnden kan, efter utredning, meddela medlem erinran eller varning. Nämnden kan vidare föreslå styrelsen att fatta beslut om uteslutning.

§ 9 Organisation

9.1. Sveriges Arkitekters högsta beslutande organ är stämman.

9.2. Styrelsen är Sveriges Arkitekters verkställande organ och mellan stämmomötena Sveriges Arkitekters högsta beslutande organ.

9.3 Sveriges Arkitekter har följande nämnder:

- Etisk nämnd, med uppgift att bevaka och handlägga ärenden enligt de etiska reglerna för Sveriges Arkitekter.
- Invalsnämnd, med uppgift att bereda medlemskaps- och titelfrågor.
- Tävlingsnämnd, med uppgift att godkänna tävlingsprogram samt utse ledamöter i tävlingsjuryer.

9.4 Valberedning, med uppgift att bereda valen till stämman, utom val av valberedning vilket mötesordföranden för stämman bereder.

9.5. Utskott och arbetsgrupper, har i uppgift att bereda ärenden till styrelsen.

9.6. Akademier för arkitektur, landskapsarkitektur, inredningsarkitektur respektive fysisk planering, med uppgift att utveckla respektive kunskapsområde, utse ledamöter till juryer samt att bereda ärenden till styrelsen.

9.7. Studentverksamheten inom Sveriges Arkitekter bedrivs genom Sveriges Arkitekter Studenterna. Sveriges Arkitekter Studenternas uppgift är att bevaka studentgemensamma frågor och verka för arkitektstudenters intressen.

9.8. Sveriges Arkitekter bedriver serviceverksamhet till företagare, till vilket medlemmens företag erlägger särskild avgift.

§ 10 Lokalföreningar och studentavdelningar

10.1. För lokal verksamhet indelas Sveriges Arkitekter i geografiska lokalföreningar samt studentavdelningar.

10.2. Lokalförening ska ha namnet Sveriges Arkitekter med tillägg av geografisk beteckning.

10.3. På varje arkitektskola i Sverige där det finns studentmedlemmar ska det finnas en studentavdelning. Studentavdelning ska ha namnet Sveriges Arkitekter med tillägg av beteckning för respektive högskola eller universitet.

10.4. Lokalförening och Sveriges Arkitekter Studenterna, omfattande alla studentmedlemmar, utgör valkorporation för val av ledamöter till stämman.

10.5. Följande lokalföreningar finns:

- Sveriges Arkitekter Blekinge-Kalmar (omfattar Blekinge och Kalmar län)
- Sveriges Arkitekter Gävle-Dala (omfattar Gävleborgs och Dalarnas län)
- Sveriges Arkitekter Halland (omfattar Hallands län)
- Sveriges Arkitekter Jönköping-Kronoberg (omfattar Jönköpings och Kronobergs län)
- Sveriges Arkitekter Mellersta Norrland (omfattar Västernorrlands och Jämtlands län)
- Sveriges Arkitekter Stockholms Arkitektförening (omfattar Stockholms län och Gotlands län)
- Sveriges Arkitekter Skåne (omfattar Skåne län)
- Sveriges Arkitekter Södermanland (omfattar Södermanlands län)
- Sveriges Arkitekter Uppsala (omfattar Uppsala län)
- Sveriges Arkitekter Värmland (omfattar Värmlands län)
- Sveriges Arkitekter Västmanland (omfattar Västmanlands län)
- Sveriges Arkitekter Västra Götaland (omfattar Västra Götalands län)
- Sveriges Arkitekter Örebro (omfattar Örebro län)
- Sveriges Arkitekter Östergötland (omfattar Östergötlands län)
- Sveriges Arkitekter Övre Norrland (omfattar Västerbottens och Norrbottens län)

10.6. Aktiv och passiv medlem tillhör den lokalförening, tillika valkorporation, inom vilken medlemmen är bosatt. Medlem som är utlandsstationerad med svensk arbetsgivare tillhör den valkorporation där arbetsgivaren har sitt säte.

10.7. För studentmedlemmar utgörs valkorporationen av Sveriges Arkitekter Studenterna. Studentmedlem tillhör studentavdelning, vid den högskola där medlemmen är inskriven.

10.8. Stadgar för lokalförening upprättas med utgångspunkt från ett av stämman fastställt normalförslag för stadgar och ska godkännas av stämman.

10.9. Stadgar för Sveriges Arkitekter Studenterna ska godkännas av stämman.

§ 11 Val till stämman

11.1. Val av stämmedlemmar samt suppleanter för dessa för en mandatperiod av följande ~~två~~ tre kalenderår sker senast i december månad ~~varje udda år~~ före ordinarie stämman.

11.2. Det åligger styrelsen att före utgången av april månad ~~varje vecka året före~~ ordinarie stämma fastställa stämmans storlek och mandatfördelning för kommande mandatperiod.

Beräkningsgrunderna ska vara följande: Varje valkorporation erhåller ett mandat för varje påbörjat 200-tal medlemmar.

11.3. I varje valkorporation ska finnas en valberedning om tre ledamöter med uppgift att förbereda valet av stämmedamöter. Valberedningen väljs på allmänt medlemsmöte i valkorporationen före utgången av ~~april juni~~ månad det år valet äger rum.

11.4. Valberedningen i varje valkorporation ska eftersträva att de som nomineras till valet av stämmedamöter speglar medlemskårens sammansättning.

~~11.5. I samtliga valkorporationer förrättas valet av ledamöter utom valkorporationerna Stockholms län, Skåne län och Västra Götalands län förrättas valet av ledamöter till stämman samt minst två suppleanter per valkorporation på allmänt medlemsmöte i valkorporationen. Medlem i valkorporationen som inte deltar vid medlemsmötet kan rösta genom fullmakt.~~

~~11.6. I valkorporationerna Stockholms län, Skåne län och Västra Götalands län förrättas valet genom skriftlig omröstning bland medlemmarna i valkorporationen. Lika många suppleanter som ledamöter väljs. Suppleanter blir de med flest röster efter de valda ledamöterna. Suppleanterna inträder i ordning efter röstetal.~~

§ 12 Stämma

12.1. Ordinarie stämma ska hållas ~~varje jämnt vart tredje år~~. Ordinarie stämma förläggs till november månad. Det åligger styrelsen att före utgången av april månad det år ordinarie stämma äger rum fastställa tidpunkt för denna.

12.2. Extra stämma ska avhållas om stämman eller styrelsen beslutar det eller Sveriges Arkitekters bägge revisorer eller minst en tredjedel av antalet stämmedamöter begär det.

Begäran om extra stämma ska vara skriftlig och tillställas Sveriges Arkitekters styrelse. I begäran ska anges vilken eller vilka frågor det extra mötet ska behandla. Det begärda mötet ska hållas inom två månader efter det begäran

inkommit. Tid och plats för mötet beslutas av styrelsen i samråd med stämmans mötesordförande.

12.3. Styrelsen kallar till ordinarie och extra stämma. Kallelse till ordinarie stämma ska utsändas minst åtta veckor före mötet. Kallelse till extra möte ska utsändas snarast möjligt, dock senast en vecka före mötet.

12.4. Endast ärende, som upptagits på den med kallelsen utsända föredragningslistan samt till ordinarie stämma från medlem stadgeenligt inkommen motion, får göras till föremål för beslut. Dock får, vid ordinarie stämma, ärende som inte förts upp på den utsända föredragningslistan göras till föremål för beslut om minst 2/3 av totala antalet ledamöter är ense härom samt om ärendet inte avser stadgeändring.

12.5. Motion ska vara inkommen till styrelsen senast sex veckor före tidpunkten för ordinarie stämma och ska därefter senast fyra veckor före stämman distribueras till stämmodamöterna tillsammans med styrelsens yttrande över motionen. Motionär har rätt att på stämman yttra sig i den fråga som motionen avser.

12.6. Vid beslut på stämman har endast närvarande ledamöter rösträtt. Vid lika röstetal avgörs frågan genom lottning. Närvarande ledamöter samt styrelsen för Sveriges Arkitekter har yrkanderätt.

Därutöver har stämman att ta ställning till förslag och yrkanden från valberedningen i valfrågor, från nämnderna i frågor som rör nämndernas verksamhet samt från revisorerna i revisionsfrågor. Stämman kan uppdra åt annan person eller annat organ att lämna förslag i viss fråga. Medlem i Sveriges Arkitekter får närvara vid stämman.

12.7. Ärenden som ska behandlas samt tid och plats för stämman ska delges medlemmarna i Sveriges Arkitekter före extra stämma och minst fyra veckor före ordinarie stämma.

12.8 Styrelsen ska regelbundet hålla stämmans ledamöter och valkorporationerna informerade om sin verksamhet i förhållande till stämmans beslut. Detta bör ske genom årliga möten eller på annat sätt som styrelsen i samråd med verksamhetsrevisorerna bedömer lämpligt.

§ 13 Stämmans åliggande

Det åligger stämman att vid ordinarie möte

13.1. besluta huruvida stämman är stadgeenligt kallad samt fastställa röstlängd

13.2. välja två justerare

13.3. fastställa resultat- och balansräkningar samt behandla förvaltnings- och revisionsberättelser och fråga om ansvarsfrihet för styrelserna för de ~~två~~ tre föregående kalenderåren,

13.4. behandla förvaltnings- och revisionsberättelser för av Sveriges Arkitekter helägda bolag

13.5. fastställa verksamhetsprogram för följande ~~två~~ tre kalenderår,

13.6. fastställa inkomst- och utgiftsstat samt avgifter för följande ~~två~~ tre kalenderår,

13.7. välja stämmans mötesordförande*, samt välja förste och andre vice mötesordföranden för följande ~~två~~ tre kalenderår,

13.8. välja ordförande för Sveriges Arkitekter förste och andre vice ordförande för Sveriges Arkitekter samt övriga 8 styrelseledamöter för **följande två tre** kalenderår,

13.9 utse etisk nämnd bestående av ordförande och ytterligare fyra ledamöter,

13.10 utse invalsnämnd, bestående av ordförande och ytterligare nio ledamöter,

13.11 utse tävlingsnämnd, bestående av ordförande och ytterligare sex ledamöter,

13.12. utse auktoriserad revisor med suppleant och välja två verksamhetsrevisorer för följande två kalenderår,

13.13. besluta om anslutning till annan organisation,

13.14. välja valberedning, bestående av ordförande och sex ytterligare ledamöter för förberedande av val av ovan nämnda ledamöter och funktionärer

vid nästa ordinarie stämma. Ingen får tillhöra valberedningen mer än sex år i följd,

13.15 fastställa instruktioner för nämnderna, **verksamhetsrevisorerna samt och för valberedningen,**

13.16 fastställa etiskt program och etiska regler,

13.17 behandla övriga frågor av betydelse för Sveriges Arkitekter,

13.18 föra protokoll över sina möten samt utse mötessekreterare och två justerare för justering av dessa protokoll.

*Stämmans mötesordföranden ska vara medlem av Sveriges Arkitekter.

§ 14 Styrelse

14.1. Styrelsen har det yttersta ansvaret att leda Sveriges Arkitekters verksamhet i enlighet med dessa stadgar och av stämman fattade beslut.

14.2. Styrelsen förvaltar Sveriges Arkitekters tillgångar samt beslutar om de bolagsbildningar som styrelsen anser ändamålsenliga.

14.3. Styrelsen beslutar om medlemskap, titlar och uteslutning. Härutöver kan styrelsen, genom enhälligt beslut, utse medlem till hedersmedlem.

14.4. För styrelsebeslut erfordras att minst sex ledamöter deltar i beslutet. Beslut fattas med enkel majoritet. Vid lika röstetal har styrelsens ordförande utslagsröst.

14.5. Styrelsen utser ledamöter i utskott, arbetsgrupper, akademier och bolag samt representation i andra organisationer.

14.6. Ordinarie sammanträde ska hållas minst sex gånger per kalenderår. Sammanträde ska hållas inom två veckor om minst fyra styrelseledamöter begär det.

14.7. Styrelsens sammanträden ska protokollföras.*

14.8. Styrelsen ska årligen fastställa arbetsordning för sin verksamhet.

* Enskild medlem kan få tillgång till styrelsens protokoll. Styrelsen ska dock inte sprida delar av protokoll som rör enskilt medlemsärende eller frågor av konfidentiell natur.

§ 15 Revision

15.1. Sveriges Arkitekters räkenskaper ska granskas av auktoriserad revisor. Revisionsberättelse för **de två tre** föregående kalenderåren ska avges vid ordinarie stämma.

15.2. Sveriges Arkitekters verksamhet ska även granskas av Sveriges Arkitekters verksamhetsrevisor. Verksamhetsrevisorernas skriftliga rapport ska föreläggas stämman.

§ 16 Verksamhetsår

Sveriges Arkitekters verksamhetsår och räkenskapsår sammanfaller med kalenderåret.

§ 17 Firma

Sveriges Arkitekters firma tecknas av den eller dem styrelsen bemyndigar därtill.

§ 18 Stadgeändring

18.1. Beslut om ändring av dessa stadgar fattas av ordinarie stämma. För ändring erfordras antingen att minst två tredjedelar av stämmans ledamöter är ense om beslutet eller att beslut fattas av två på varandra följande stämmomöten, av vilka det ena ska vara ordinarie.

18.2. Beslutad stadgeändring träder i kraft med omedelbar verkan, såvida inte stämman beslutar annat.

§ 19 Upplösning

För likvidation eller upplösning erfordras att två tredjedelar av stämmans ledamöter vid två på varandra följande stämmomöten, av vilka det ena ska vara ordinarie, är ense om beslutet. Vid likvidation eller upplösning av Sveriges Arkitekter ska eventuella tillgångar, efter stämmans beslut, användas till syften som överensstämmer med Sveriges Arkitekters i §1 angivna ändamål.